

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 4. prosinca 2019.

Analiza presude

A i B protiv Hrvatske

br. zahtjeva 7144/15

nema povrede čl. 3. Konvencije – zabrana mučenja

Republika Hrvatska ima odgovarajući zakonodavni i pravni okvir za postupanje po navodima o spolnom zlostavljanju djeteta

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u vijeću od 7 sudaca s četiri glasa prema tri, 20. lipnja 2019. presudio je da Republika Hrvatska nije povrijedila postupovne obveze iz članaka 3. i 8. Konvencije.

Prva podnositeljica zahtjeva A optužila je bivšeg supruga C da je spolno zlostavljao njihovu kćer, drugu podnositeljicu zahtjeva B. Policija je obavila niz obavijesnih razgovora, a dijete je pregledao multidisciplinarni tim Poliklinike za zaštitu djece X. Tim Poliklinike je naveo da tijekom obrade nisu pronašli znakove koji bi jasno upućivali na spolno zlostavljanje te su ukazali na mogućnost emocionalnog zlostavljanja od strane majke koja vrši pritisak na djevojčicu. C je negirao da je zlostavljao svoju kćer te je iznio optužbe protiv prve podnositeljice, navodeći da je ona fizički kažnjavala njihovo dijete. Nakon provođenja niza radnji, općinsko državno odvjetništvo je obustavilo istragu uz obrazloženje da niti jedan nalaz, kao niti sadržaj obavijesnih razgovora nije ukazivao na relevantan stupanj osnovane sumnje da bi C bio počinitelj kaznenog djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Pokrenuto je i nekoliko postupaka radi odluke o roditeljskoj skrbi, a u svibnju 2018. općinski sud je skrbništvo nad drugom podnositeljicom B dodijelio C-u, smatrajući da je djetetov najbolji interes da živi s ocem.

Europski sud je utvrdio da hrvatsko kazneno zakonodavstvo osigurava kazneni progon i kažnjavanje odgovornih za kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, koja su hrvatskim Kaznenim zakonom izričito propisana kao teži oblici kaznenih djela. Također, Zakonom o kaznenom postupku osigurana su posebna prava djeteta kao žrtve kaznenog djela. Povrh toga, u slučajevima obiteljskog nasilja i zlostavljanja djece moraju se slijediti određena pravila koja zahtijevaju koordinirano djelovanje svih uključenih tijela. Stoga je Europski sud utvrdio da Republika Hrvatska u cjelini ima odgovarajući zakonodavni i pravni okvir za postupanje po navodima o spolnom zlostavljanju djece.

Primjenjujući takve kaznenopravne mehanizme, domaća tijela su ovaj predmet sagledala multidisciplinarno, uvažavajući pri tome najbolji interes i posebnu ranjivost B kao djeteta koje je navodno bilo žrtva seksualnog zlostavljanja od strane svog oca. Ispitani su razni

svjedoci, uključujući podnositeljice odgajateljice, pedijatra, članove obitelji i oca C te je provedeno niz psiholoških i psihijatrijskih testiranja i vještačenja. Međutim, radilo se o teškom i osjetljivom zadatku jer su nadležna tijela na kraju bila suočena sa suprotstavljenim verzijama događaja, uz vrlo malo izravnih dokaza i tri neuvjerljiva nalaza vještaka. Stoga je državno odvjetništvo odlučilo da nema dovoljno dokaza za kazneni progon C.

Europski sud i ovdje je ponovio da su nacionalne vlasti u boljoj poziciji u vezi utvrđivanja činjenica i ocjene dokaza nego taj Sud, te stoga nije mogao zamijeniti činjenične nalaze domaćih tijela svojim vlastitim nalazima (vidi [*MP i drugi protiv Bugarske*](#), stavak 112.).

Slijedom navedenog, utvrdio je da su domaće vlasti, u okolnostima ovog konkretnog predmeta, pravilno primijenile zakonodavni okvir te su učinile sve što se od njih opravdano moglo očekivati u zaštiti prava druge podnositeljice zahtjeva i sukladno njenom najboljem interesu. Stoga nije došlo do povrede postupovnog aspekta članka 3. i 8. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.